

Olje- og energidepartementet

Postboks 8148 Dep

0033 Oslo

postmottak@oed.dep.no

Oslo, 1. oktober 2014

Rapport fra ekspertgruppe om organisering av strømmettet

Høringsuttalelse fra IndustriEI

Innledning

Vi viser til høringsbrev datert 12. mai 2014, hvor departementet ber om merknader til rapporten «Et bedre organisert strømmett».

Rapporten dokumenterer på en god måte mange av de spørsmålene det er naturlig å drøfte innenfor gruppens mandat. Hovedvekten er lagt på forhold og tiltak som samlet sett kan gi et mer kostnadseffektivt nett. Det er lagt mindre vekt på hvordan kostnadene fordeles. Det pekes riktignok på at færre nettselskaper vil kunne gi likere priser på landsbasis, og på faren for feil- og overinvesteringer dersom det ikke er anledning til å ta anleggsbidrag i masket nett.

IndustriEls generelle vurdering er at selv om rapporten påpeker og gir anbefalinger i noen viktige spørsmål, står mange spørsmål fortsatt åpne. Flere av disse er sentrale for elintensiv industri, men også for andre aktører. Uten en avklaring og løsning, vil ikke målet om et best mulig organisert strømmett kunne innfris.

IndustriEls høringsuttalelse begrenser seg til noen få spørsmål som er av spesiell betydning for industrien.

Antall nettnivå og industriens lokalisering i nettet

I årene fremover er det planlagt store investeringer både i sentralnettet og regionalnettet. Investeringene begrunnes med økt fornybarutbygging, kabler til utlandet, nytt forbruk og reinvesteringer. For industrien er det ikke mulig å velte økte kostnader over på produktprisene. Derfor er det spesielt viktig at industrien ikke belastes med kostnader som er industrien uvedkommende.

Statnetts nye tariffingsmodell for bedrifter med stort forbruk og høy brukstid (SFHB), som skal gjelde fra 1.1. 2015, bygger på en vurdering av disse bedriftenes betydning i kraftsystemet mht systemdrift, sikkerhet, kraftutveksling med andre land mv. Ved siden av samlokalisering med kraftproduksjon har Statnett knyttet industritariffen til brukstid, sommeruttak og timestabilitet. Med utbygging av stadig mer uregulerbar kraft i form av sol og vind, vil behovet for å utveksle kraft med andre land øke. Skal det være mulig, må Norge ha et forbruk som kan bidra aktivt til stabilisering av kraftsystemet.. Elintensiv industri er i denne sammenheng viktig hele året, men relativt sett viktigst om sommeren, hvor industrien står for ca 50 % av forbruket. Basert på Statnetts modell vil bedrifter som oppfyller Statnetts kriterier kunne oppnå en betydelig reduksjon i nettleien for sentralnettet. Ca 40 bedrifter i elintensiv industri er kvalifisert til å omfattes av ordningen, **men kun 13 av dem er lokalisert direkte i dagens sentralnett**. Bedriftenes systemmessige betydning er imidlertid uavhengig av hvorvidt de er lokalisert i sentralnettet eller i regionalnettet, og i tillegg er bruken av regionalnettsanlegg svært begrenset.

Ut fra Statnetts vurdering og begrunnelse for ny tariffmodell er det en logisk konsekvens at all elintensiv industri som omfattes av Statnetts insentivbaserte modell bør stå overfor samme tariffsats, uavhengig av om tilknytningspunktet ligger i regional- eller sentralnettet. En enhetlig tariffing av SFHB vil sikre at insentivstrukturen i sentralnettstariffen gir full uttelling for kraftsystemet, gir likebehandling og hindrer store, tilfeldige utslag på tariffen i noen regioner.

Det er viktig at nettorganiseringen sikrer en god nettstruktur og betalingsmodeller for industrien som ivaretar behovet for forutsigbare og konkurransedyktige rammevilkår, og som reflekterer den nyttefunksjonen SFHB-bedrifter har for kraftsystemet som helhet.

Dette har konsekvenser i relasjon til utvalgets forslag om å slå sammen regionalnettet og distribusjonsnettet, samt etablere DSOer, som skal ha en form for prioriteringsrolle lokalt. IndustriEI mener at bedrifter som omfattes av Statnetts insentivbaserte tariffingsmodell, på grunn av sin nytteverdi for kraftsystemet, ikke kan legges i et nett som opereres av en DSO. For elintensiv industri er ovenstående det aller viktigste hensynet å ivareta. Her er utvalgets beskrivelse av situasjonen dessverre ikke grundig nok, hvilket trolig forklarer at det heller ikke er skissert et adekvat forslag til løsning.

Nettleie og ansvaret for nettinvesteringer

Norske nettselskaper planlegger betydelige investeringer i løpet av kommende tiårs-periode. Det vil føre til store kostnadsøkninger for kundene, noe som igjen vil øke samfunnets krav til kostnadseffektivitet i nettvirksomheten. Her har utvalget identifisert og beskrevet en rekke utfordringer knyttet til organiseringen av strømmettet.

IndustriEI vil understreke betydningen av at organiseringen av nettet og utformingen av tariffene ikke må gi industrien kostnader som industrien ikke er ansvarlig for. Elintensiv industri er per definisjon både sårbar for kostnadsnivået i nettet og for uriktig kostnadsfordeling. Som nevnt foran konkurrerer denne industrien i globale markeder og kan ikke velte merkostnader over på sine kunder. Derfor må det brukes anleggsbidrag eller andre metoder som gjør at de som forårsaker kostnadene og eventuelt kan velge andre alternativer, også ser kostnadene direkte.

Selskapsmessig og funksjonelt skille

IndustriEI har ingen prinsipielle innvendinger mot utvalgets forslag til selskapsmessig og funksjonelt skille.

Siden nettvirksomhet er en monopoltjeneste, påligger det reguleringsmyndighetene å påse at kraftnettet driftes, utvikles og prises riktig i henhold til oppsatte mål. Da er det viktig å sikre nettoperatørens nøytralitet. Kjernen i 3. energimarkedspakke er skillet mellom monopolvirksomhet og konkurranseutsatt virksomhet. IndustriEI vil understreke betydningen av at nøytralitetskrav innføres raskt og i tråd med prinsippene i 3. elmarkedspakke. Når det gjelder det som i dag er industrispesifikke anlegg, kan utvalgets forslag hverken begrunnes kostnadmessig eller ut fra hensynet til nøytralitet. Vi legger derfor til grunn at utvalgets forslag til unntaksbestemmelse må komme til anvendelse i disse tilfellene.

Vennlig hilsen

IndustriEI AS

Helge Stanghelle

Sign.